

ਐਤਵਾਰ, 29 ਸਤੰਬਰ, 2024

14 ਅੰਸੂ { ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 556
ਬਿਕਰਮੀ 2081

ਜਿਲਦ/VOL. : 73

ਅੰਕ/NO. : 119

ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ

DAILY NAWAN ZAMANA • SUNDAY, 29 SEPTEMBER, 2024

ਜਲੰਧਰ

‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਦੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ

ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ (ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ)	0181-5097300
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਭਾਗ	0181-5097302
ਸਾਹਿਤ ਸੰਪਾਦਕ (ਐਤਵਾਰ)	0181-5097305
ਗੋਪੀਕ੍ਰਮ	0181-5097310
ਵੈੱਬ ਟੀ ਵੀ	0181-5133160

You Tube nawan zamana TV

ਕੀਮਤ/PRICE : 5.00 ਰੁਪਏ

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.L.)-00068/57

E-mail : nawanzamana@gmail.com

www.nawanzamana.in ਸਫ਼ੇ : 10+6=16

ਪਰਮਗੁਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਮੋਗਾ ਲਾਲੋ-ਲਾਲ

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ‘ਬਨੇਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ’ ਦਾ ਆਗਾਜ਼, ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਲਿਆ ਪ੍ਰਣ

ਮੋਗਾ (ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ)

ਸਰਬ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਨੇਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ’ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਹਰ ਇਕ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕਰਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ‘ਬਨੇਗਾ’ ਭਾਵ ‘ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ’, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ (ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਉਹਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਕੰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਤਨਖਾਹ ਅਣ-ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੂੰ 30,000, ਅਰਧ ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੂੰ 35,000, ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੂੰ 45,000 ਅਤੇ ਉੱਚ-ਸਿੱਖਿਅਤ ਨੂੰ 60,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਕੰਮ ਇੰਜਸ਼ਾਹ ਭੱਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ, ਬਨੇਗਾ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ‘ਕੌਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀਮਾ 6 ਘੰਟੇ ਹੋਵੇ’, ਹਰ ਇਕ ਲਈ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਚੰਗੀ ਉਸਤੁਕ ਖੇਡ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦਿੱਤੇ ਸਥਾਨਕ ਇਨਕੋਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਗੋਪਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪਰਮਗੁਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਿਲਵਰ ਜੂਬਲੀ ਮੌਕੇ ‘ਬਨੇਗਾ ਵਲੰਟੀਅਰ ਸੰਮੇਲਨ ਅਤੇ ਮਾਰਚ’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੋਟੋ ਵਾਲੀ ਬਨੇਗਾ ਟੀ-ਸ਼ਰਟ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਂਗਰਾ, ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਾਂਗਰਾ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮਤ ਕੁਮਾਰ ਵਾਲਾ, ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਮਾਣ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਆਗੂ ਕਰਮਵੀਰ ਕੌਰ ਬੁੱਠੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਅਤੇ ਬਨੇਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

ਲਾਲ ਵਰਦੀਪਾਰੀ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ, ਲਾਲ ਝੰਡੇ, ਬੈਨਰ, ਵਲੰਟੀਅਰ ਅਤੇ ਤਖਤੀਆਂ ਫੜ ਕੇ ਮੋਗਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਕਰਦਿਆਂ ਪੂਰਾ ਮੋਗਾ ਲਾਲੋ-ਲਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ‘ਇਨਕਲਾਬ-ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇਰੀ ਸੋਚ ਤੋਂ, ਪਹਿਰਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਠੋਕ ਕੇ, ਬਨੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈ ਕੇ ਰਹਾਂਗੇ’ ਆਦਿ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਆਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮਗੁਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕਰਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ‘ਬਨੇਗਾ’ ਭਾਵ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕੌਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ’ ਦਾ ਖਰੜਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਲਕ-ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਲਈ ਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਨੇਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਉਕਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀ ਬੰਦ-ਖਲਾਸੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਫਲਸਫ਼ਾ ਸਾਡੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੌਮੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਨੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਹਿਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪਰਮਗੁਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜ ਰਹੀ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੂਮਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ ਬੁਰਦਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਟਾਕਾ ਫੈਕਟਰੀ ‘ਚ ਧਮਾਕਾ, 3 ਮੌਤਾਂ
ਜ਼ੋਨੀਪਤ : ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਰਿਓਉ ਵਿਖੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਪਟਾਕਾ ਫੈਕਟਰੀ ‘ਚ ਧਮਾਕੇ ਨਾਲ ਇਮਾਰਤ ਢਹਿ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 9 ਜਣੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਹਨ। ਧਮਾਕੇ ਵੇਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੋਂ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ‘ਚ ਫਰਮਾਨ (26), ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਯਾਸਮੀਨ (23), ਇਕਰਾ (22), ਸਿਦਾਰ (18), ਆਸਾਰ (21), ਆਸੀ (28) ਅਤੇ ਅੱਜਲੀ (27) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ‘ਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵੇਚ ਪੁਕਾਰ’ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅੱਜਲੀ ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਬੇਟੀ ਹੈ।

2 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਲਾਕ, ਪੁਲਸ ਅਹਸਰ ਤੋਂ 4 ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ
ਕੁਲਗਾਮ : ਆਦਿਗਮ ਦੇਵਸਰ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੇ 2 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮੀਨ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਏ ਐੱਸ ਪੀ ਤੋਂ ਫੌਜ ਦੇ 4 ਜਵਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅੰਬੀਸ਼ਨਲ ਐੱਸ ਪੀ ਮੁਮਤਾਜ ਅਲੀ ਭੱਟੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੋਹਨ ਕੁਮਾਰ, ਯੋਗਿੰਦਰ ਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਰਾਨ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਕਤਲ
ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ : ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਭਾਈ ਕੀ ਪਿੱਠੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਹਰ ਘੋਗੜ (27) ਨੂੰ ਕੁਝੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਵੱਲੋਂ ਕਬਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਖ ਲਈ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਹੱਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰੀਬ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਝੀ ਰਸਨੀ ਕੌਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਬ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਠੇਕੇ ਕੋਲ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਬੈਠਾ ਸ਼ਾਬ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਨਾਮਲੂਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੂ ਗੋਬਿਆ ਸਨ। ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਲਕਾਰੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਕੁਝਾੜੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਫਾ 103, 3 (5) 191 (3) ਬੀ ਐੱਨ ਐੱਸ ਤਹਿਤ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਨਾਮਲੂਮ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਚੀਫ ਨੂੰ 80 ਟਨ ਦੇ ਬੰਬ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ

ਯੋਰੂਸ਼ਲਮ : ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਲਿਬਨਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੈਰੂਤ ਵਿਚ ਮਿਥ ਕੇ ਕੀਤੇ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਸਨ ਨਸਰੱਲਾ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਬੈਰੂਤ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਸਥਿਤ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਨਸਰੱਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਚੰਟੀ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਲੀ ਕਾਰਕੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਮੋਰਚੇ ਭਾਵ ਲਿਬਨਾਨ ਦੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ‘ਤੇ 80 ਟਨ ਦੇ ਬੰਬਰ-ਤੋੜ ਬੰਬ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਸਰੱਲਾ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਨਸਰੱਲਾ 1992 ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦਾ 32 ਵਾਂਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸਰੱਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਜ਼ੈਨਬ ਨਸਰੱਲਾ ਵੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਮੋਰਚੇ ਭਾਵ ਲਿਬਨਾਨ ਦੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ‘ਤੇ 80 ਟਨ ਦੇ ਬੰਬਰ-ਤੋੜ ਬੰਬ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਸਰੱਲਾ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਨਸਰੱਲਾ 1992 ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦਾ 32 ਵਾਂਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸਰੱਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਜ਼ੈਨਬ ਨਸਰੱਲਾ ਵੀ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ।

‘ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੋੜ’

ਜਲੰਧਰ (ਕੇਸਰ)-ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਗਣੇਸ਼ ਪਿੰਗਲੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪਿਰਬੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤੀਮੋਘਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਲਸਾ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ ਸਨ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢੰਗ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਸਮੇਂ ਸਗੋਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੁਪ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਪੱਥ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੋਪੀ ਵਾਲਾ ਪੁੱਛ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਪੱਖੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਾਕਤਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਠ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੱਥ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛ-ਪਿੱਠ ‘ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਈ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪਰਤੇਗੀ, ● ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ‘ਤੇ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮਨਾਏਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਇਥੇ ਹੋਈ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ‘ਚ ਨਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਗਰੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ

ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਗਰੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਮਗਰੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ

ਮੋਦੀ-ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜੋੜੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ‘ਤੇ ਤੁਲੀ : ਅਰਸ਼ੀ

ਮਾਨਸਾ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ) ਸੋਵਿਧਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕਾਂ ਨਿਅੰ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀਚਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਠੀਭਰ ਅਮੀਰ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਲਾਭ ਪੁਚਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਰਤੀ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੁਸ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਅ ‘ਤੇ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ।

ਸੁਤੰਤਰ ਭਵਨ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਏ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜੋੜੀ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਅਤੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ‘ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਮ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ● ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ‘ਤੇ

ਅੱਜ-ਨਾਮਾ

ਚੜ੍ਹਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਦਾ ਚਾਅ ਮੀਆਂ, ਗਲੀਉ-ਗਲੀ ਗੋਤਾ ਹੋ ਉਹ ਲਾ ਮੀਆਂ।
ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਸਾਂਝ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ ਜਾਂਦੇ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬੋਤਲ ਉਹ ਹੋ ਪੁਚਾ ਮੀਆਂ।
ਅੜੇ-ਬੁੜੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕਰਨ ਵਾਅਦਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਟਾਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਭੁਗਤਾ ਮੀਆਂ।
ਸਰਪੰਚੀ ਛੋਟੀ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਰਾਜ ਵਰਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਲੱਗਣ ਪਏ ਦਾਅ ਮੀਆਂ।
ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਚੋਰ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ, ਮਗਰੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ਵੀ ਆਉ ਮੀਆਂ।
ਪੁੱਜੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਕਈ ਲੱਖ ਤੀਕਰ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਕਰੜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਉ ਮੀਆਂ।
-ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਂ

ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ‘ਤੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ

ਬੱਗਲੂਰ : ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਬਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤਿਲਕ ਨਗਰ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਚ ਮੋਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਖਿਲਾਫ ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਥਾਣੇ ਨੇ ਐੱਫ ਆਈ ਆਰ ਧਾਰਾ 384 (ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ) ਅਤੇ 120 ਬੀ (ਫੌਜਦਾਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼) ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਜਨਅਧਿਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਹਿ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਦਰਸ਼ ਅਈਅਰ ਨੇ ਦੱਸ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇ ਪੀ ਨੰਦਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਈ ਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਬਾਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਕੀਤੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਾਵਾਈ 10 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਈਅਰ ਨੇ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ, ਈ ਡੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਰੋਣ ਬੰਝ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕਾਰਬਾਰੀ ਅਨਿਲ ਅਗਰਵਾਲ ਦੀ ਫਰਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 230 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮੋਸੀ ਤੋਂ 49 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਸੂਲੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਮਨ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਮੋਤਰੀ ਹੈ। ਨਿਰਮਲਾ ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਵਿਜੇਂਦਰ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਈ ਡੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲਾ ਨੇ ਸੋਵਿਧਾਨਕ ਅਗੂਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਲੂਮੀਨੀਅਮ ਤੇ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ-ਵੇਦਾਂਤਾ, ਸਟਰਲਾਈਟ

ਤੇ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮਾ ‘ਤੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਰਾਹੀਂ 8 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮਾ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਹੋਦਰਾਬਾਦ ਦੇ ਕਾਰਬਾਰੀ ਪੀ ਸਰਬ ਚੰਦਰ ਰੌਡੀ ਨੂੰ ਈ ਡੀ ਨੇ 11 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੁਢਾ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 15 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮਾ ਨੇ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦੇ, ਜਿਹੜੇ 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੈਸ਼ ਕਰਵਾਏ। ਜੂਨ 2023 ਵਿਚ ਰੌਡੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮਾ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2023 ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੋਰ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਦਿੱਤਾ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਅਰਬਿੰਦੇ ਵਾਰਮਾ ਨੇ 52 ਕਰੋੜ ਦੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਖਰੀਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 34.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ, 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਭਾਰਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮਿਤੀ (ਬੀ ਆਰ ਐੱਸ) ਤੇ ਚਾਈ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਫਰਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਫੰਡਿੰਗ ਲਈ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ‘ਤੇ ਰੋਕ

ਐੱਸ ਸੀ, ਐੱਸ ਟੀ, ਬੀ ਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 'ਵਰਸਿਟੀ ਸਟਾਫ਼ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ'

ਪਟਿਆਲਾ (ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ) ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਾਦਲ ਦੁਪਹਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਲੈਕ ਕੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਕਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਲਿਖਤੀ 'ਚੋਟ' ਦੇ ਵਾਰੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਕ ਸਮੀਖਿਆ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਰਮਾਂ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਤ ਵਰਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ। ਚਾਹੀਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੋਣ ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਭਰਾ ਵਰਗੇ ਸਿੱਧ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਿਤ ਰਤਨ ਕੋਟਵੰਡਾ, ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਟੌਗ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਵ ਮਾਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਉੱਗੜੇ, ਮਹਿੰਦਰ ਭਗਤ, ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਪਾਲ, ਰਜਨੀਥ ਕੁਮਾਰ ਚੌਧਾਨੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਤੇ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਾਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰੋ. ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਜੀਵ ਪੁਰੀ, ਡੀਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰੋ. ਮਨਿੰਦਰ ਚਾਵਲਾ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭੋਲਾ ਬਰਾੜ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ 'ਆਪ' ਦੇ ਕਈ ਪਰਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ (ਮਨੀ ਸਿੰਗਲਾ)-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਘੱਲੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਵਿਰਾ ਫੁਕਾ ਲੱਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਪੰਚੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਸਮਾਪਤ ਭਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਸਿੱਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਾਬੀ ਸੱਤਾ ਬੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ, ਇਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਆਇਟੀ ਮੈਂਬਰ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਬਲੂ ਸਮੇਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਡੱਫ਼ਰ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਆਪ ਡੱਫ਼ਰ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਲੋਕਗੋਸ਼ਿਠੀ ਦਾ ਪੱਠਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਹਰ ਵਰਗ ਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਬਣਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜੱਥੇ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਗੁਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਬਾ ਪੁਰੀ, ਸਾਬਕਾ ਪੰਚ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰਿੰਦਰ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਮ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੀਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੂਬਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਸ਼ਤੀ 'ਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਿਆ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ (ਬੈਂਕੋ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਪ ਰਾਏ)-ਬਾਘਾ ਭਗਤੀਨਾਥ ਜੀ ਅਖਾੜਾ ਦਾ ਲੜਵਾਨ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਬੁਰਜ ਕੱਚਾ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਪਿੰਡਾਂ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ' ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੇਚ ਪਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 14 ਸਾਲਾ ਵਰਗ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਬਾਘਾ ਭਗਤੀ ਨਾਥ ਅਖਾੜਾ ਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਇਸ ਹੋਟਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਚੋਣ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 18 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਘਾ ਭਗਤੀ ਨਾਥ ਅਖਾੜਾ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਏ ਡੀ ਸੀ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ)-2020 ਬੈਚ ਦੇ ਆਈ ਏ ਐੱਸ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਤੌਰ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਪਟਿਆਲਾ, ਉਪ ਮੈਂਬਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਤੇ ਉਪ ਮੈਂਬਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਾਰ ਕਲਾ (ਪਠਾਨਕੋਟ) ਵਿਖੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਹਾਰ ਜੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਟੀਕਾ ਪੂਰੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨਸ਼ਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਟੋਪਰੀਆਂ ਦੀ ਸਰਬ-ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤ ਬਣੀ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ (ਬੈਂਕੋ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਪ ਰਾਏ)-ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੋਲੂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਚੁਣਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਲਾਕ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਿੰਡ ਟੋਪਰੀਆਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੰਚਾਇਤ ਚੁਣ ਲਈ ਹੈ। ਐੱਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪੰਚਾਇਤ ਪਾਰਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ 5 ਪੱਧਰ ਵੀ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਵਾਰਡਬੰਦੀ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮੂਹ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪੰਨਵਾਲੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੱਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ 4 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਧਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਕੰਮ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਪਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਕੇਪਟਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ 'ਚ ਪੜ੍ਹੇਬੀਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੇ।

ਵਿਕਾਸ ਮਿੱਤਲ ਨੇ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਫਰੀਦਕੋਟ (ਭਿਸ਼ਮ/ਬੇਦੀ)-ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦਫਤਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੋਂ ਬਦਲੀ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮਿੱਤਲ ਵੱਲੋਂ ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਵਾਧੂ ਕਾਰਜਭਾਰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣਗੇ ਤੇ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਵੇ।

ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਇਸਮਤ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਨਾਭਾ (ਵਰਿੰਦਰ ਵਰਮਾ)-ਬੀਤੀ ਦਿਨੀਂ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਤਰਸੇਮ ਚੰਦ ਦੀ ਬਦਲੀ ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬੀਤੀ ਦੁਪਹਿਰ ਮੇਡਮ ਇਸਮਤ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ (ਪੀ ਸੀ ਐੱਸ.) ਨੂੰ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ. ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਸਮਤ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੰਪ੍ਰੈਸ਼ਨੇਟ ਟਰੇਨਿੰਗ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਭੇਜ ਕੇ ਕੰਮ ਲਿਖਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਸਨਮਾਨਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਐੱਸ ਡੀ ਐੱਸ ਇਸਮਤ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਤਹਿ ਵਿੱਚ ਠੰਢਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੋ ਵੀ ਡਿਊਟੀ ਮੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਤਨਕਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੀਪ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਰੰਭ 'ਤੇ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖ ਮੌਕੇ ਡਾਇਰ ਪ੍ਰਿਸ਼ੀਲ ਸਦੀਪ ਨਗਰ, ਇੰਪ੍ਰੈਸ਼ਨੇਟ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਾਕਟਰ ਪੀਰ ਸਿੰਘ ਕਰਕਾਲਾ, ਅਵਤਾਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ

ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ (ਜਗਦੀਪ ਰਾਏ, ਬੈਂਕੋ ਸ਼ਰਮਾ)-ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ੍ਰ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ 117ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰੋਚਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਮਾਛੀਵਾੜਾ ਤੇ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਮਰੇਡ ਜਗਦੀਪ ਰਾਏ ਬੰਬੀ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 28 ਸਤੰਬਰ 1907 ਈ. ਵਿੱਚ ਅਣਵੇਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ (ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੇਗਾ (ਚੰਗ ਨੰ: 105) ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਵਿਦਿਆਵਤੀ ਦੇ ਪੇਂਟੇ, ਪਿਤਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ, ਦਾਦਾ ਅਜਨਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੇਤੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੱਤ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ, ਤਲੀਬਲਾ ਬੇਗਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੁਜਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਾਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਨਿੱਦੀ ਦੇ ਆਪ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ (ਬਿੰਦਰ) ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਕਾ ਸਮਾਲਾ ਦੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲਪੁਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਲੱਭੂ ਵੇਡ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਦ, ਤਰਸੇਮ, ਅਮਰਜੀਤ (ਵਿੱਕੀ), ਗੋਲਡੀ, ਕਾਲਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੋਨੀ, ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਹਮਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੁਵਾਲ ਸਿੰਘ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਸੇਵਕ, ਹੁੰਧਰ, ਸਦੀਅਮ, ਹਰਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ, ਤੇ ਸੀ

ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਸ਼ਹੀਦੀ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ

■ ਭਾਰਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਥੀ ਹੋਏ ਸੀ ਪੀ ਆਈ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ
■ ਹਰਦੇਵ ਅਰਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਵਾਗਤ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ/ਬੰਨੜਾ (ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ)-ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੋੜੇ ਖੱਬੇ ਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਬਾਨਕ ਚਿਲਕਾਫ਼ਤ ਪਰਾਕਰਮ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮੌਕੇ ਸਾਥੀ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਘੁੱਟਾ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ ਮਿੱਠੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਸਤੀਤਾ ਦੇ ਕੇ ਲਗਭਗ 200 ਸਾਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਸਤੀਤਾ ਦੇ ਕੇ ਲਗਭਗ 200 ਸਾਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਸਤੀਤਾ ਦੇ ਕੇ ਲਗਭਗ 200 ਸਾਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਅਸਤੀਤਾ ਦੇ ਕੇ ਲਗਭਗ 200 ਸਾਥੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਬਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬਦਲਾਓ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫੌਲੂ ਸਾਬਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਜਵਾਨੀ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਘਰ ਤੱਕ ਵੇਚ ਕੇ, ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਗਵਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜੂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੁਰਸ਼ੀ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਡੁਬ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸੁਟ ਕੇ ਖਾਨਪੁਰਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਥੀ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਘੁੱਟਾ ਨੇ ਸੰਬੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਬੰਦ ਖਰਸੀ ਲਈ ਪਿੱਛ ਪਿੱਛ ਨਾ ਕੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖੇਡੇ ਖੁੱਲੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੋਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

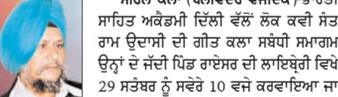
ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸਾਥੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਥਾ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ, ਰੂਕਾ ਸਿੰਘ ਨਾਥਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਰੁਥੇ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਦੌਰਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੁੰਡੀਵਾਲ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਜੀ ਬਾਗਵਾਲੀ, ਬਰਾਹ ਸਿੰਘ ਬੇਬੀਹਾ, ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਜੰਜੀ ਬਾਗਵਾਲੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਕਰ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭੁੰਦੜ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਦੀਸਰਪਾਨਾ, ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਮੁਗਾਲਾ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾਜ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਮਰੀ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾਜ ਗਾਜਰ ਸਨ।

ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਾਡਾ ਮਾਣ : ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ)-ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਾਂਸਦ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਜਗਰਾਵਾ ਪੁਲ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੱਗੇ ਖੁੱਤਾਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਾਡਾ ਮਾਣ ਹਨ ਤੇ ਹਰਿਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਤ ਕੇ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਖੁੱਤਾਂ ਤੱਕ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਨਾ ਤਾਂ ਖੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਪੌੜੀ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖੁੱਤਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਗੀਤ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਅੱਜ

ਮਹਿਲਾ ਕਲਾ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਵਜ਼ੀਰਕੋ)-ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਗੀਤ ਕਲਾ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਗਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਰਾਏਸਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਖੇ 29 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਹੋ 10 ਵਜੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅਕੈਡਮੀ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਹੁਪੱਖੀ ਭੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ. ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਹੋਣਗੇ। ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਤੇ ਡਾ. ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਗੀਤ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੱਥਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਸੁਪਤੀ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਰਤਾਂ

ਵਿਦੇਸ਼ ਕਾਲਜ 'ਚ ਫੀਸ ਦੇਣ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ 15 ਲੱਖ ਠੱਗੇ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸ਼ਰਮਾ)-ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਫੋਮੋਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ 15 ਲੱਖ 92 ਹਜ਼ਾਰ 239 ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਚੋਖਾਪੜੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਹਾੜਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਚ ਕਿਰਾਇਦਾਰਕਾਰਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੰਡਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਖਾਈ ਫੋਮੋਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਸ਼ੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਪੁੰਡਰ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵਾਸੀ ਰਿਪੀ ਕਾਲਨੀ ਬੇਕਸਾਈਡ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੰਡਰ ਅਪਰਮ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਕੋਨੇਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਭਰਨ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ 15,92,239 ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਰਮਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਚੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਸ਼ਹਿਮ

ਲੋਹੰਗਵਾਲ (ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਘਲ)-ਸਥਾਨਕ ਕਸਬੇ ਅੰਦਰ ਜਿੱਥੇ ਚੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਹੌਲਾ ਬਣਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਚੁੱਲਟ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਚਾੜੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਿੱਲੂ ਦੇ ਘਰ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਪੱਤੀ ਚੁੱਲਟ ਲੋਹੰਗਵਾਲ ਵਿਖੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਇੱਥੋਂ-ਓਥੋਂ ਖਿਲਾਫਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਏ 55,000 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਤੇ ਕੁੱਝ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਸੌ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਮੁਦਰੀਆਂ ਵੀ ਗਾਇਬ ਸਨ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਣਾ ਲੋਹੰਗਵਾਲ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਫੁਡ ਸੇਫਟੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ

ਵਾਸ਼ਿਲਕਾ (ਨਿਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ)-ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ, ਮਿਲਾਵਟ ਰਹਿਤ ਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਫ਼ਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਰਪੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਫੁਡ ਸੇਫਟੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਹਨ। ਫੁਡ ਸੇਫਟੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਖਾਣੀ ਪਿਲਵਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਚ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ

ਪਾੜੜਾਂ (ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਬਣਵਾਲਾ) ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਨਿਉ ਪੰਜਾਬ ਕਲੀਨਿਕਲ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੂਬ ਕਲੱਬ ਪਾੜੜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਸੈਂਟਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗਿਆਰਵਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੰਘ ਖੂਬ ਕਲੱਬ ਪਾੜੜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਮੋਹਿੰਗੇਰ ਗਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾਕਟਰ ਕਰਨ ਡਰਾਗਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਰਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਕੇ ਜੋਗਰੀ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ 101 ਯੂਨਿਟ ਖੂਨ ਇਕੱਠਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾਕਟਰ ਕਰਨ ਡਰਾਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧਦੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ

ਸਰਕਾਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਜਲਦੀ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ : ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਚਕਰ

ਗੁਰੂ (ਨਵੰਬਰ ਸੰਧੂ)-ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਲੰਬੇਵਾਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਚਕਰ ਨੇ ਪੰਜ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੰਜੂਰ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਚੋਰ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਪੂਰੇ ਦੁੱਖ ਹਨ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੋਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੜਤਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦਾ ਨਹੁ-ਮਾਸ ਦਾ ਗਿਣਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਵਰਗ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਅੜ੍ਹਤੀਆਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਕੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਈ ਖਾਦ ਦੀ ਵੀ ਡਾਈ ਕਿੱਲਤ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਬਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਚਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਤਾਂ ਥੀ ਕੇ ਯੂ ਲੰਬੇਵਾਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪਰਨੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੂਟਾ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੱਦ, ਡਾ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤਾ, ਗੰਗੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੀਪਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਾਡਰਨ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ

ਚੀਮਾ ਮੰਡੀ (ਗਵਿੰਦਰ ਚੀਮਾ)-ਮਾਡਰਨ ਕਾਲਜ ਬੀਰ ਕਲਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਚੈਅਰਮੈਨ ਡਾਕਟਰ ਗਵਿੰਦਰ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਨਿਉ ਪੰਜਾਬ ਕਲੀਨਿਕਲ ਲੈਬੋਰਟਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉਪਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਖੂਬ ਕਲੱਬ ਪਾੜੜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਸੈਂਟਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗਿਆਰਵਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੰਘ ਖੂਬ ਕਲੱਬ ਪਾੜੜਾਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਮੋਹਿੰਗੇਰ ਗਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾਕਟਰ ਕਰਨ ਡਰਾਗਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਰਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਡਾਕਟਰ ਕੇ ਕੇ ਜੋਗਰੀ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਸਮਾਣਾ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ 101 ਯੂਨਿਟ ਖੂਨ ਇਕੱਠਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਡਾਕਟਰ ਕਰਨ ਡਰਾਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਧਦੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਗੁੰਜਿਆ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹੌਕਾ

ਚੌਕੀਮਾਨ (ਬਲਬੀਰ ਮਾਨ)-ਦਸਮੇਸ਼ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ (ਰਜਿ:) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੌਕੀਮਾਨ ਟੋਲ ਪਲਾਜਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਦੀ 117ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ 118ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਜ਼ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਲਤ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੜੇ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਵੱਦੀ, ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਕੁਲਾਰ, ਡਾ. ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਗੁੜੇ, ਉਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬੱਦਵਾਲ, ਜਨਰਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਪੁਰ ਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਪੁਰ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਪਨ ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੋਸ਼ਲਿਸਟ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਆਗਮੀ ਬਾਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸੱਭੇਟਕ ਯੂਨੀਅਨ ਬਾਰੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੋਰੀ ਬਾਰੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਲਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਤੇ 1947 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਾਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਪੱਖੀ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਬਾਰੇ, ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ, ਅਸਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਭਰਪੂਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ।

ਮਾਮਲਾ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਮਾਨਸਾ ਦਾ ਮੇਨ ਚੌਕ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਮ

ਮਾਨਸਾ (ਗੌਰਵਾਲ)-ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂਨਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁਸਾਈਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਲਈ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਸੁਦਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਰਨਾ ਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ ਸਿੰਧੂਪੁਰ ਤੇ ਸੁਥਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਕਾ ਸਿੰਘ ਕਟੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਮਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ 24 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂਨਿਆਂਵਾਲੀ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਸਾਈਡ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੇ ਮੇਨ ਚੌਕ ਵਿੱਚ ਖਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ ਬਾਘਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ 13 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੂਨਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿ ਖ਼ੈਬਰੀਆਂ ਹੋ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੀ ਜੇ ਵਿਆਹੁਣਗੇ ਹੋ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਰੈੱਡ ਕਲਰ ਡੇ ਮਨਾਇਆ

ਲਾਲ ਰੰਗ ਪਿਆਰ, ਨਿੱਘ, ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ : ਪ੍ਰਿੰ. ਜਿੰਦਲ

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਮਿਦਰਪਾਲ, ਪੁਸ਼ਾ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾਕਟਰ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੋ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾਕਟਰ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੰਜੀਵ ਜਿੰਦਲ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਦੇਹ ਚੋਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿੰਗ ਦੇ ਚੌਕੀਮਾਨ ਨੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਕਿੱਛਗਾਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਚੋਲੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਆਏ। ਅੱਜ ਦੁਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਰੈੱਡ ਚੋਰੀ, ਰੈੱਡ ਟੈਗ, ਰੈੱਡ ਸਟਾਫ਼ੀਓ, ਲਾਲ ਸ਼ੋਭ ਆਦਿ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਿਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੈਰ ਮੌਜੂਦ ਆਪਣੇ ਨੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਫਲ, ਜੈਮ, ਸਰਦੀਰ, ਸੇਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਕਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾਕਟਰ ਸੰਜੀਵ ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਆਰ,

ਸੀ ਪੀ ਐੱਫ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਨੰਨਿਆ ਨੇ ਮੂੰਹ-ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪਹਾੜੇ ਸੁਣਾਉਣ 'ਚ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ

ਦੀਪਕ ਸੋਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਤਲਵਿੰਦਰ ਨਿੱਤਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬੁੱਢੇ

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ਼ਮਿਦਰ ਪਾਲ, ਪੁਸ਼ਾ, ਵਾਵਲਾ, ਪਰਮਪ੍ਰੀਤ)-ਪੁਰਾਣੀ ਪੰਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੀ ਪੀ ਐੱਫ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੇ 2 ਮਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੇ 2 ਮਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੇ 2 ਮਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੇ 2 ਮਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੇ 2 ਮਾਲ ਪੁਰੇ ਹੋਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਡੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰਾਮਪੁਰ ਫੁਲ (ਦਰਸ਼ਨ ਜਿੰਦਲ) ਮੈਂਬ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਿ ਐ ਆ ਟ ਆ ਤ ਰ ਵਿ ਟ ਆ ਰ ਬੀ ਐ ਦੀਆਂ ਸਿੱਟੀ ਪੁੱਟੀ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਮਪੁਰ ਫੁਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਮ ਖਾਸਕਾਰੀ ਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਰਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਅਨੰਨਿਆ ਦੀ, ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਪਹਾੜਾ 100 ਲਾਈਨਾਂ ਤੱਕ ਸਪੀਡ ਨਾਲ ਬੋਲ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਮੁਖ ਬੁਨ ਐ

ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਹਿੰਦਰ ਭਗਤ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਅੱਸ

ਜਲੰਧਰ (ਰਾਜੇਸ਼ ਬਖਾ) - ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਰਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਨਵੀਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਵਾਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲਾਹਾ ਲਾਊ ਰਵੇਈਏ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਰਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਮਹਿੰਦਰ ਭਗਤ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਧਰਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਲਦੀਪ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਰਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਹੜਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਰਾਨੀ ਦਾ ਲੋੜਗਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ

ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਲੱਖ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਦੇ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਨਾ ਲਕਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਾਪੂ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁੰਜ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 29 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਐਮ ਐਲ ਏ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਧਰਨਾ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਧਰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 18 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਖਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਏ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੇ ਕਨਵੀਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਵਾਲੀਆ, ਕਨਵੀਨਰ ਵਿੱਲੋਰ, ਵੇਦ ਰਾਜ, ਪਰਮ ਖਾਲਵਾੜਾ, ਰਾਮ ਰੂਪ, ਸੋਹੀ ਰਾਜੇਵਾਲਾ, ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਭਗਤ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਣ ਲਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਿਲਟ ਮੇਡ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲਗਾਇਆ ਜੂਸ ਦਾ ਸਟਾਲ

ਬਲਾਚਰ ਸਤੰਬਰ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੋਸ)-ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਜੂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਜ ਬਲਾਚਰ ਦੇ ਕੰਗਣਾ ਬਾਈਪਾਸ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਚੰਗੀ ਸਵੀਟ ਸ਼ਾਪ ਖਾਹਕ ਮਿਲਟ ਮੇਡ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਜੂਸ ਦਾ ਸਟਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਜੂਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੌਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਜੂਸ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲਟ ਮੇਡ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਗ੍ਰਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜੂਸ ਮਾਤਰ 100 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਕਸ ਫਰੂਟ ਦਾ ਜੂਸ, ਅਨਾਰ ਦਾ ਜੂਸ, ਅਮਰੂਦ ਦਾ ਜੂਸ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜੂਸ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਟ ਮੇਡ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਜੂਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਸਵੀਟ ਸ਼ਾਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਲਾਚਰ ਚੰਗੀ ਕਾਫ਼ ਚੰਗੀ ਬਾਬਾ ਸ਼ਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਟੈਲੀਕੋਮ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੰਗੀ ਸਵੀਟ ਸ਼ਾਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਲਾਚਰ ਚੰਗੀ, ਕਾਫ਼ ਚੰਗੀ, ਬਾਬਾ ਸ਼ਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਟੈਲੀਕੋਮ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਰੋੜਵਾਂ 'ਚ ਮੀਟਿੰਗ

ਬਾਕੋਟ (ਗਿਆਨ ਸੈਦਪੁਰੀ) ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੋਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਲਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰੋੜਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਰੋੜਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡੀ ਉੱਚੇ ਚੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼, ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਚਿੱਪ ਵਾਲੇ ਮੀਟਰ, ਝੋਨੇ ਦੀ ਲਿਫਟਿੰਗ ਨੂੰ ਖਰੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਰਜ਼ ਉੱਪਰ ਠੱਠ ਇੰਟਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇੜੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣੀ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 8000 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ

ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਗੈਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਲਖਮੀਪੁਰ ਖੀਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰੋਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕੇ ਜਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ ਜਲਦ ਚੋਣ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੇਠਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ, ਬਿਯਾ ਖ਼ਾਨਦੀ ਜਗਦੀਪਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਗਾਮਣੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੰਧ ਸਕੱਤਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਗਾਜਰਾਂ, ਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਚੰਡੋਵਾਲ, ਜ਼ੋਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਾਈਵਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲ ਨੇ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਰਾਮੇ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਗਾਜਰਾਂ, ਹਰਦੁਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪੀਕਿੰਗ ਕਰਵਾਈ

ਬਲਾਚਰ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੋਸ)-ਪੀ ਐਮ ਆਈ ਡੀ ਸੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਬਲਾਚਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੇ ਸੈਨੇਟਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਵੈਣਤਾ 'ਚ ਸੈਵੇਜ਼ੀ ਤਰੀਕੇ ਤਹਿਤ ਸੰਗ੍ਰਹਣ ਸਵੈਣਤਾ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪੀਕਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਵੈਣਤਾ ਸੇਵਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪੀਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਡਾਕ ਸੇਵਿਟਰ ਏਗੇਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਨਿੰਦਰ ਕੋਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਘਰ ਕੱਚੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਬੋਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫ਼ਾਢੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਬਲਾਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮਾਪਤ

ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, (ਗੁਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਬੀ)- ਐਸ ਸੀ ਏ ਆਰ ਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੋਰਾਨ ਰਿਜ਼ੋਜ ਪਰਸਨਲ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੋਰਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਦਰਜਨੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਅ.ਸ.), ਰੋਜ਼ਨਾ ਕਟਿਆਲ ਉਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਗੁਪਨਗਰ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਯੋਗਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸਿਖਲਾਈ ਬਲਾਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੋਰਾਨ ਸਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਦਿਆਂ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਬੀ ਬਲਾਕ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਬਲਾਕ ਦੇ ਕੁੱਲ 132 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚਾਰ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਈ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪੀਟੈਂਸੀ

ਸਰਕਾਰ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਏ ਵਾਪਸ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ

ਟਾਂਡਾ ਉਤਮਜ਼ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੇਧੂ, ਉਕਾਚ ਸਿੰਘ)-ਭਾਰਤੀਆ ਵਾਲਮੀਕਿ ਧਰਮ ਸਮਾਜ (ਰਜਿ:) ਭਾਵਾਧਾਸ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਪੰਜਾਬ ਕਨਵੀਨਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਜਾਜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚ ਭਾਵਾਧਾਸ ਦਫ਼ਤਰ ਉਤਮਜ਼ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਤਿਉਹਾਰ ਲੱਗਭੱਗ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਹੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਰਮਿਪਤਾ ਵਾਲਮੀਕਿ ਜੀ ਦਾ ਪੂਜਨ ਦਿਹਾੜਾ ਵੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਵਾਲਮੀਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪੋਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਲੱਗਭੱਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵੀ ਪੂਰਾ ਭੁਝਵਿਆਂ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚਾਰ ਕੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।

ਸ਼ਹੀਦੇ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਔਡਾਂ ਸਰਾਂ (ਜਸਵੀਰ ਕਾਜਲ) ਸ਼ਹੀਦੇ-ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 117 ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੋਆਬਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋਡਨ ਮੈਡੀਸੀਟੀ, ਪਿੰਡ ਖੁਰਦਾਂ, ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੋਆਬਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜਗਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੋਆਬਾ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੁਰਦ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਭੁੰਗਾਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਹਿਜੇਵਾਲ, ਸੁਮਨਾ ਦੇਵੀ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਹਿਮਾਲਿਆ ਐਫ.ਪੀ.ਏ.ਟਾਡਾ, ਕੁਲਦੀਵ ਕੌਰ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਰਿਹਾਲੀ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਨ.ਜੀ.ਐ. ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਬਲਦੀਵ ਕੌਰ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਸਿਮਰਨ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧ ਕੀਤਾ। ਅਮਨ ਅਹਮਾਨ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਲੋਡਨ ਮੈਡੀਸੀਟੀ, ਪਿੰਡ ਖੁਰਦਾਂ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਦੀਵ ਕੌਰ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਕੋਡੀ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਤਰਵੇਜ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਈ.ਐ. ਅਮਿਤ ਧਾਰਾ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਦਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਕੋਡੀ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਬਲਦੀਵ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਰੋਸ਼ਮ ਕੌਰ, ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਗੁਰਬੀਆ, ਜੰਗਿਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੁਬੋਦਾਰ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਟੋਲੀਆ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨਾ ਐਫ.ਵਾਲ, ਜਗਨ ਸਿੰਘ, ਤਨਵੀਰ ਕੌਰ, ਜਯੋਦਾ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹਪੁਰ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੁੰਗਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪੰਪੀ ਬਹਿਲ ਬੀ.ਏ.ਡੀ. ਸ਼ਿਵਾਲਕ ਐਫ.ਪੀ.ਏ., ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੱਢਾ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੀਵ ਸਿੰਘ, ਸਰੋਜ ਬਾਲਾ, ਸਾਹਿਲ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ, ਕਵਿਤਾ, ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਰਾਹੀਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਕੁਲਬਾਨੀ ਤੋਰੇ ਜਥੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 260 ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਮਹੀਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਭੁੰਗਾਂ, ਹਰਬਸ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਖੇਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਬਲਾਈ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਜਯੋਦਾ ਲੋਨ ਮੈਨੇਜਰ ਪੀ.ਐਨ.ਬੀ. ਭੁੰਗਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਹਮਲੋ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਸਹਿਜੇਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਲੋਜ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ (ਮਨੋਜ ਲਾਡੀ)-ਦਾਜ ਦੀ ਮੇਂਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਪਤੀ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ.ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਪੁੱਤਰੀ ਸਤਪਾਲ ਵਾਸੀ ਮਹਿਤਪੁਰ ਬਾਣਾ ਬਲਾਚਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਪਨਮ ਬਾਣਾ ਗੜਸ਼ੇਕਰ ਵਿਖੇ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨਾਲ 18 ਅਕਤੂਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤੀ ਵਿਆਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰਬਾਣੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ

2 ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰਾ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਰਿੰਗ ਸੋਮਾਮਨੀ (ਕੋਰ) ਵਿੱਚ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ 'ਤੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਸੁਝ ਭੁੱਕ ਠੀਕ ਰਿਹਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੇ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਚੋਸ਼ੀ ਪਤੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਦਾਜ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੋਸ਼ਣ ਮਾਹ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ

ਮਾਹ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਚਨ ਗਾਰਡਨਿੰਗ, ਯੂਥ ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਹੋਡਵਾਸ਼, ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਪਕਵਾਨ, ਹੋਮ ਵਿਸ਼ਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣੇ ਆਦਿ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਰਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਤਰੂ ਵੇਦਨਾ ਯੋਜਨਾ, ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜ੍ਹਾਓ, ਕੰਨਿਆ ਸਮਿੱਧੀ ਯੋਜਨਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੋਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਗਰਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦਾਜਤ ਅਤੇ ਡਾਇਟਰੀਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਕਿਚਨ ਗਾਰਡਨਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਬਗੀਚੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਲਭਣੇ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਸਕੀਏ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਫ਼ੇ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਘੱਟ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਘੱਟ 18 ਸਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਏ ਉਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਰਕਰ ਪਰਿਸ਼ਦ ਕੌਰ ਨੇ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਖਿਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣੇ

ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਖੇ ਅਗੁਦਾ ਸੰਗਠਿਅਾ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ (ਕਿਸ਼ਨ ਗਰਗ) ਸਬ-ਤਹਿਸੀਲ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿਖੇ, ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਅਗੁਦਾ ਸੰਗਠਿਅਾ ਲਿਆ। ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦਾ ਅਗੁਦਾ ਖਾਲੀ ਪਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਤਾਇਨਾਤ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਚੀਠਕ ਫੁੱਟੀ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦਕਿ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੈਕਿੰਡਰੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿਜਿਸਟਰੀਆਂ ਆਦਿ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੰਜਿਆਂ ਕਲਕਕ, ਗੰਗਰ ਵਿਜੇ ਭਰਵਾਰਕ, ਕੁਮਾਰ, ਹੋਪੀ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਜੈਨ, ਗਗਨ ਧਾਲੀਵਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕੰਬਾਇਨਾਂ ਨਾਲ ਝੋਨਾ ਵੱਢਣ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮ 7 ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਗੁਰਜੀਤ ਬਿੱਲਾ)-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਇਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਿੱਤਾ 2023 ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾਲ ਝੋਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਹਦੂਦ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਮ 7.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਵੇਰੇ 9.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੰਬਾਇਨਾਂ ਨਾਲ ਝੋਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਹਾਲੀ ਅਤੇ ਫਸਲੀ ਹਰਿੰਦ-ਖੁੰਦਰ ਨੂੰ ਸਾੜਨ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਬਾਇਨ ਮਾਲਕ ਨਿਰਾਂ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐੱਸ. ਲਗਾਏ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਨੁਸਾਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਦਾ ਸ਼ਿਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਮੈਨੇਜਰ ਚਾਰ ਨੂੰ ਕੰਬਾਇਨਾਂ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ 'ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੌਰਲ ਪੈਣ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ੀਲੀ ਬਰਾਤ ਕਾਰਨ ਝੋਨੇ ਨਿੱਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਸ਼ੀਲੀ ਜਦੋਂ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀ ਫਸਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭਾਵ ਦਾਕਾ ਵਰਤਾ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਵੀ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੋਨੇ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਸਰਕਾਰ

ਹੈਰਿੰਦ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ

ਬਲਾਚਰ (ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੋਸ)-ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਬਲਾਚਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਫ਼ਸਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਨੱਲ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਅੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਨੱਲ ਕੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਦੋਰਾਨ ਗਲਤ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਨਾਸ਼ਕੀ ਭੁਲੇਖਾ ਚੱਕ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਸਾਹਾਣੇ ਤੋਂ ਆ ਹੋਏ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਘਬਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਜਾਮੇ ਦੀ ਸੱਜੀ ਜਿੱਥ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਾਰਡ ਘਾਹ ਫੁੱਲ 'ਤੇ ਸੁੱਟਿਆ ਨੁਕਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਅਫ਼ਸਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐੱਸ ਆਈ ਨਿਰਮਲ ਆਰਟ ਨੰਬਰ ਗੱਡੀ ਕੁਕਵਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਸੁੱਟੇ ਲਿਫਾਢੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੈਰਿੰਦਨ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਐੱਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਜਸਵੀਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਾਸੀ ਮੋਰੋ ਬਾਣਾ ਪੰਜੇਵਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਲਿਫਾਢੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਫਾਢੇ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰਿੰਦਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

'ਸੀ ਐੱਮ ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ' ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪੁਰਾਣੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਰਨ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਝਾ

70 ਤੇ 78 'ਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਸੈਕਟਰ 68 'ਚ ਤਿੰਨ ਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਗ ਦਾ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਫੁਟਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੋਗ ਸਾਧਕ ਖਿੱਟ ਲਈ ਬੜਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਚੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਗ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਦੋਸਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਯੋਗ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਸੀ ਐੱਮ ਦੀ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੁੜਤ ਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ।

ਜਿੰਘ ਨੇ ਮਹਾਂਵੀਰ ਸੇਤੂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮਰਪਤ

ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੈਨੀ-ਵਿਧਾਇਕ ਖ਼ਮ ਬੰਕਰ ਜਿੰਘ ਨੇ ਮਹਾਂਵੀਰ ਸੇਤੂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਗਸੀ ਤੋਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਸਮਾਹਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਾਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਿਧਾਇਕ ਖ਼ਮ ਬੰਕਰ ਜਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਈਟਾਂ ਉਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਾਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਿਧਾਇਕ ਖ਼ਮ ਬੰਕਰ ਜਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਈਟਾਂ ਉਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਾਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਿਧਾਇਕ ਖ਼ਮ ਬੰਕਰ ਜਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਈਟਾਂ ਉਸ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਾਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਵਿਧਾਇਕ ਖ਼ਮ ਬੰਕਰ ਜਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲਾਈਟਾਂ ਉਸ ਮਾਰਗ

ਪਰਮਗੁਣੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸਮਾਗਮ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜੁਥਾਨੀ

ਤਸਵੀਰਾਂ
ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ
ਖਹਿਰਾ, ਮੋਗਾ

ਨਵਾਂ ਸਮਾਨਾ

ਐਤਵਾਰਤਾ

ਕਿਤਾਬਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ
ਵਾਜਿਬ ਹੋਣਾ 'ਤੇ ਸੁੰਦਰ
ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਛਪਾਈ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
ਬਾਗਪੁਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ
94174 27538

ਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ
(ਆਖਰੀ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ)

Regd. No : L-4/Pb-JL-0023/2024-26, (R.N.I.)-00068/57

ਜਲੰਧਰ : ਐਤਵਾਰ, 29 ਸਤੰਬਰ 2024

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ 5.00 ਰੁਪਏ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਿਕਾ, ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਲੋਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨ ਅਰੁੱਪਤੀ ਗਦੇ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਪਬਲਿਸ਼ਮਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਕੇ ਅੱਸੋਂ ਰੰਜੀਤ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪ ਵਾਰਤਾਲਾਪ 'ਚ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਮਲਿਆਲੀ ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਵੀ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੋਰਲ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਹਿੰਦੂਤਵ, ਜਾਤੀ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਾਲਚ, ਯੂਟਿਉਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੁਨੀਆ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ 'ਦੇਸ਼ ਅਭਿਆਨੀ ਓਲਮ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ 'ਚ ਛਪੀ। ਉਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਸੋਂ ਇੱਥੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ - ਸੰਪਾਦਕ

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਟੀ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ

ਅੰਰੁੱਪਤੀ ਗਾਏ

ਚਲੋ, ਕੋਰਲ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਮੱਰਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅੰਦੋਲਨ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ, ਜਨਤਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਮੈਟਰਿਕਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ 'ਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ।

ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਸੂਚਕ-ਅੰਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਕਤ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਕ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਜਥੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਇ ਕੀ ਹੈ।

ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਦੇਖ ਸਕਣ ਕਿ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉੱਚੇ ਸਿੱਦਰਗੀ ਕਿਰਮੇ ਜਗੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹਰ ਪੁਲ, ਸੜਕ, ਸੁਰੰਗ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਾਲ ਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ...ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬੇਵਕਫ਼ੀ ਹੈ। ਨੀਟ ਘੁਟਾਲਾ...ਸਭ ਗੁਜਰਾਤ 'ਚ ਜੰਮੇ ਹਨ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਸਰਗਣੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਯਾਰ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨਸੀ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਏਨੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਕ ਵਾਰ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਡੀ ਤਾਂ ਕੋਰਲ ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਦੇ ਲਿਬਰਲ 'ਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਬਰਲ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਝਲਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਇਕ ਵਿਰਾਟ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮਲਿਆਲੀ ਲੋਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਹਰ ਪਾਰਮਿਕ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤਾਂ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਤੱਥ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਤਾ ਦੀ ਕਮਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹਾਲ ਦੀ ਘਬੀਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚੇ ਚੱਲਣ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਬਚਪਨ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਟੁੱਟਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਣਾਂ, ਮੈਂ ਲੇਖਿਕਾ ਹਾਂ। ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੱਕ ਲੇਖਿਕਾ। ਲਿਖਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਬਾਦਤ ਹੈ।

ਕਥਾ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਅਕਥਾ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਲੇਖਣੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਿਧਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਿਖੇੜੇ ਦੀ ਲਕੀਰ ਕੀ ਹੈ।

—ਜਿਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ, ਉਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਮੈਂ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਇਬਾਦਤ ਵਾਂਗ ਹਨ।

ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਭਿਅੰਤਰ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਰਗੇ ਮੁਸ਼ਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਧਰਾਤਲ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਭਾਸ਼ਾ ਹਕੀਕਤ ਅੰਦਰ ਡੁੱਬੀ ਉਤਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਨਵਾਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

—ਭਾਸ਼ਾ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੋਜਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤੋੜਕੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਕਤ ਪਾ ਲਓਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਹੈ।

ਅਰੁੱਪਤੀ ਗਾਏ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਿਬੰਧ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਆਲੋਚਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਲੇਖਣੀ ਵਾਂਗੋ ਗ਼ਰੀਬ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਵਾਦ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ? ਕੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬੌਧਿਕ ਵਾ 'ਚ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਵਾਦੀ ਨਿਰਧਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ।

—ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕੁਲ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਨਿੱਟਲ ਮਹਿਮਾ ਵਿਚ। ਇਹ ਏਨਾ ਕੁ ਸਰਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦ ਮੈਂ ਨਿਆਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੁਰਾਦ ਸਿਰਫ਼ 'ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦੇਈਏ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕੀਰਨ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਆਂ ਲਈ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ 'ਵੱਲੋਂ' ਬੋਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਹੈ 'ਬੇਬੁਝਾਨ ਦੀ ਆਬਾਦੀ'। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟੁਕ ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਮੈਂ ਗਹਿਰਾਈ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ 'ਬੇਬੁਝਾਨ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ'। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਖੁੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਇਸ ਤਰਕ ਉੱਪਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

—ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਅੰਬੇਡਕਰ-ਗਾਂਧੀ ਯੋਗਿਨੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਿਤਾਬ - ਦ ਡਾਕਟਰ ਆਫ ਦ ਸਟੇਟ - ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੰਨੇ 'ਚ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ (ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਜਾਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ) ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਜਦ ਤੱਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਖੱਬੀ ਉਰ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, 'ਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸਾਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੋਬੇ ਵਰਗੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਤਰ ਰੂਪ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਜਮਾਤੀ ਅਤੇ ਜਾਤੀਗਤ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ।

—ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖੱਬੀ ਉਰ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, 'ਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ 'ਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿ 'ਜਾਤੀ ਜਮਾਤ ਹੈ'। ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ। ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੋਬੇ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਮੰਨਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਿਆ।

ਮਲਿਆਲਮ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਜਿਥੇ ਬਣੀਆਂ ਕਈ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੁਨੀਆ ਉੱਪਰ ਕੇਂਦਰਤ ਹਨ। ਸ਼ਿਲਪ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫਿਲਮਾਂ ਅੰਤਰ ਨਾਲੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਯਾਬਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ।

—ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹਾਂ, ਜੋ ਅੰਦਰੂਨੀ ਦੁਨੀਆ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਉਹ ਹੋਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਥੋਰ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਔਲਾਨਾਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਬਾਹਰਲੀ ਦੁਨੀਆ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸੁਖੀ ਸੁਖੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਲੁਕਵਾਂ ਔਲਾਨਾਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਰੁਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨਿਸ਼ਾਮ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪਲੇਟੋ ਦੇ ਗੁਣਾ 'ਚ ਫਸੇ ਬੰਦੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਭਾਗ ਬਿਰਾਤਰ ਉੱਪਰ ਕਾਬੂ ਕਿਵੇਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਜ਼ਿਆ ਲੱਗਭੱਗ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

—ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼ ਜਿਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ-ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਨ, ਦਾ ਤਲਾਕ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਆਏਮੇਨਮ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਮ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬੇਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੀਨਾਚਲ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲ, ਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਭਾਅ - ਦੋਨੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਇਕਮਿੱਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਹਿੰਦੂ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵਾਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਵਸੀਲਾਵ ਦੀ ਘੱਟ ਮੁਰਬਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਜ਼ਿਆ ਲੱਗਭੱਗ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

—ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼ ਜਿਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ-ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਨ, ਦਾ ਤਲਾਕ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਆਏਮੇਨਮ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਮ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬੇਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੀਨਾਚਲ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲ, ਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਭਾਅ - ਦੋਨੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਇਕਮਿੱਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਹਿੰਦੂ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵਾਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਵਸੀਲਾਵ ਦੀ ਘੱਟ ਮੁਰਬਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਜ਼ਿਆ ਲੱਗਭੱਗ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

—ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼ ਜਿਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ-ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਨ, ਦਾ ਤਲਾਕ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਆਏਮੇਨਮ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਮ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬੇਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੀਨਾਚਲ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲ, ਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਭਾਅ - ਦੋਨੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਇਕਮਿੱਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਹਿੰਦੂ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵਾਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਵਸੀਲਾਵ ਦੀ ਘੱਟ ਮੁਰਬਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਜ਼ਿਆ ਲੱਗਭੱਗ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

—ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼ ਜਿਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ-ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਨ, ਦਾ ਤਲਾਕ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਆਏਮੇਨਮ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਮ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬੇਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੀਨਾਚਲ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲ, ਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਭਾਅ - ਦੋਨੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਇਕਮਿੱਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਹਿੰਦੂ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵਾਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਵਸੀਲਾਵ ਦੀ ਘੱਟ ਮੁਰਬਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁਜ਼ਿਆ ਲੱਗਭੱਗ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼' ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ...ਕੋਰਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੰਮੇ-ਪਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ, ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਜੇ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

—ਦ ਗੋਡ ਆਫ ਸਮਾਲ ਬਿਗਜ਼ ਜਿਨਾ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਸਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ-ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਬੰਗਾਲੀ ਸਨ, ਦਾ ਤਲਾਕ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਕੋਰਲ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਆਏਮੇਨਮ ਅਤੇ ਕੋਟਾਯਮ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲ ਬੇਰਿੰਗ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਰਹੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੀਨਾਚਲ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲ, ਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਲਿਖ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ, ਦਰਅਸਲ ਸਾਨੂੰ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਏਨੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਲਿਆਲਮ ਬੋਲੀ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸੁਭਾਅ - ਦੋਨੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਰਲ ਨਾਲ ਇਕਮਿੱਕ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਰਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਹਿੰਦੂ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਲਹਿਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਵਾਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਵਸੀਲਾਵ ਦੀ ਘੱਟ ਮੁਰਬਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ

—ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਹੋਵੇ ਉੱਪਰ ਅਤੀਤ 'ਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਲੋਚਕ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹੀ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਰਲ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿਚ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਇਕ ਅਨੂਠਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ-ਜਿਸ ਵਿਚ ਈਸਾਈਆਂ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮਲਿਆਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਣ, ਬੜਾ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਾਫਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਾਂਗੀ-ਵਾਂਗੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਨਮਾਨ/ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੋ ਰਹਿੰਦਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਵਾਸ਼ੀਵ

ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ ਤੱਕ' 'ਤੇ ਸੰਵਾਦ

ਨਾਂਗਵਾਲ—ਗੋਵਿੰਦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਨਾਂਗਵਾਲ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੁਸਤਕ ਸੰਵਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਸੰਵਾਦ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ ਤੱਕ' 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਹੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਪ੍ਰ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਲੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤਕ ਉਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਦੁਆਰਾ

ਕਿ ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਉਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਪਾਰਿਸ਼ਦ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਭਰ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦਮਨ ਦੀ ਪੇਂਡ ਬੰਬਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਨਗੀ ਪ੍ਰ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਲੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋਕ ਕਵੀ ਦਲਵੀਰ ਕਲਰ ਨੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋਸ਼ ਭਰਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਪੰਧਰ ਨੇ ਸੁਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ

ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਾ. ਮੋਹਨ ਤਿਆਗੀ (ਐਸਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ) ਨੇ ਪੰਪਰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ ਦੀ ਸਾਹਿਤੀ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਨਵਾਸ ਭੋਗ ਰਹੇ, ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਰਦ ਕਥਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਲਈ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਸੁਣਾਈ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੰਬ ਦਾ ਅਮਲ : ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ ਤੱਕ' ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੰਪਰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦੀ ਸਮਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹਲੂਦਾ ਦੇ ਹਨ। ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਗੀਤ ਪੌੜ੍ਹ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਲਵੰਡੀ ਝਾਂਡੇ, ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਲਲੜੇ, ਅਮਰੀਕ ਭੋਗਰਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇਕੀ, ਸ਼ਾਇਰ ਭਗਵਾਨ ਢਿੱਲੋਂ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌਲਾ, ਰਾਏਪੁਰ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਸੋਹਲ ਆਦਿ ਸਾਹਿਤਕ ਉਰਜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰ. ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰ. ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰ. ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

'ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੈ' ਰਿਲੀਜ਼

ਪਟਿਆਲਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਿਪੀ ਦਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੀ ਤੀਜੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੈ' ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਸ੍ਰੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਤ ਅਫਸਰ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਡਾਕਟਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, ਸਤਪਾਲ ਚਹਿਲ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਚੰਨਾ ਸਿੰਘ, ਚਿਤਲ ਜਗਨਾਠ, ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਰ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤਪਾਲ ਭੋਖੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਿਪੀ ਦਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਨਾ ਅੰਗ ਹੈ, ਨਾ ਲੋਹ' ਦਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੀ ਸਾਹਿਤੀ ਕਿਤਾਬੀ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣ ਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਬਿਬਾਂ, ਸੱਚੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਵੇਗੀ।

ਸੰਤ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਹਾਂਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਜਲੰਧਰ-ਮਹਾਂਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਜਲੰਧਰ (ਰਜਿ.) ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਂਕਵੀ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸਰਵਜੀ ਸਜਵੰਤ ਜ਼ਫ਼ਰ (ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ), ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਏ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਿਆਣਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ਾਇਰ ਸੰਤ ਸੰਧੂ ਤੇ ਲਾਇਨ ਪਰਜਨੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ, ਉਪਰੰਤ ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਿਆਣਾ, ਇੰਜ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਰਣਜੀਤ ਮੇਗਸ਼ੀਨ), ਸ. ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਮਹਾਂਕਵੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਚਿਤ ਗੁੰਝ ਸੂਰਜ ਪੁਸ਼ਕ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪਦਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਜੈਸਮ ਆਠ ਸਿੱਖਿਅਕ (ਲੇਖਕ ਸਵ. ਰਣਜੀਤ

'ਕਲਮ' ਵੱਲੋਂ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ 4 ਨੂੰ

ਜਲੰਧਰ-ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲੇਖਕ ਮੱਚ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ 2024, ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ, ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਹਾਲ (ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ) ਵਿਖੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਮਾਹਿਲਪੁਰ' ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਖੇਤਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਬਾਪੂ ਜਾਗੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਠੜੀ 'ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ' 'ਕਲਮ' ਪੁਰਸਕਾਰ- ਸ਼ਾਇਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ, ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ ਇਲਮੋ-ਅੱਲਵ 'ਕਲਮ' ਪੁਰਸਕਾਰ- ਡਾ. ਨਾਰਧ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, ਰਿਸ਼ੀ-ਰਮਨ ਦੀ ਰੋ 'ਕਲਮ' ਪੁਰਸਕਾਰ- ਸ਼ਾਇਰ ਅਮਰੀਕ ਭੋਗਰਾ ਨੂੰ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਤਰੀਗ 'ਕਲਮ' ਪੁਰਸਕਾਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤਰਜੀਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸਾਕਾਫੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਸਿਰਜਣਾਵਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਵਾਲਾ ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰ ਹਰ ਵਾਰ ਵਾਂਗ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੇ ਹੋਏ ਸੁਰਜੀਤ ਜੱਜ (ਕੋ-ਅਧਿਕਾਰੀ), ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੋਠੜੀ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੱਜਲ (ਚੇਅਰਮੈਨ 'ਕਲਮ'), ਕੁਲਵਿੰਦਰ (ਪ੍ਰਧਾਨ 'ਕਲਮ') ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਮਾਗਮ 20 ਵਾਂਗ 'ਕਲਮ' ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਅੱਖੋਂ ਤਿਲਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ' ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਿਲੀਜ਼

ਬਨਾਲਾ-ਸਾਹਿਤ ਚਰਚਾ ਮੱਚ ਬਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕੈਡਮੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਅੱਖੋਂ ਤਿਲਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ' ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਕੱਚਾ ਕਾਲਜ ਡੇਢ ਬਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਾਮ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਕਾਮਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਕਰਾਂਗੀ ਪਾਲ ਨੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਗੱਠ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਖੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੱਟ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ

ਸਮਕਾਲ

'ਸੁਰਤਿ': ਵਰਖਾ ਅੰਕ

ਪੁਸ਼ਕਰਤ ਦਿੱਖ ਨਾਲ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਰਸਾਲਾ 'ਸੁਰਤਿ' ਦਾ ਵਰਖਾ, ਦੂਜਾ ਅੰਕ ਮਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਦੀ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਪੇਂਟਿੰਗ ਨਾਲ ਛਪ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਚੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿੱਖ ਤੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਲਚਰ, ਅਰਥਚਾਰੇ, ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਰਗੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤ 'ਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਜਾਗਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਘੇ ਚਿੰਤਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਸ ਅੰਕ ਦਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਡਾ. ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਹੁਰਾਂ ਕੀਤੇ ਦੇ ਨੇ ਨਵਾਬ ਗਰੇਵਾਲ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਚਿੰਤਨੀ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਗਰੇਵਾਲ ਹੁਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ, ਅਰਥ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮੁਰੱਬਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ' ਵੀ ਕਈ ਮਸਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕੋਫ਼ੀ ਹਾਊਸ ਦੇ ਪੁਸ਼ਕ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਵਾਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਸੁਰਤਿ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਵਤੇਜ ਗੜ੍ਹਦੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤੀ ਦੇ ਬਿਨ-ਬਿਨ ਰੰਗ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੋਗਲ ਹੁਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 'ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਜਣਾ' ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ 'ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸਹਿਜ ਕਥਾ' ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਥੰਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿੱਗਰ ਪੁਸ਼ਕ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਸਵਰਾਜਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੱਦ ਵਾਲੇ ਚਿੰਤਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰਤਿ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਮਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਮੋਢਨ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਤੇ ਸੁਰਿਦਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਹੀਰੋਵੇਂ ਪੰਜਾਬ' ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਸੁਖਮਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੱਵਲ, ਸਵਰਾਜਸ਼ੀਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿੱਠੋਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ, ਚਿੰਤਨੀ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਪਾਠ ਦਾ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਮਲ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਨ ਵਿਦਵਤਾ, ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲਾ ਕਲਮਕਾਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਣ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੁਰਤਿ ਦੇ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਮੇਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ' ਹਾਹੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਉੱਚਾ ਮਿਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਕਿੰਨਾ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਉਤਮ ਰਚਨਾ ਹੈ।

ਸੁਰਤਿ ਨੇ ਨਵੇਂ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਨੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਲਹਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਤੇ ਇਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੁਖਜੀਤ ਦੀ 'ਬਾਜ਼ੀ' ਕਹਾਣੀ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਲੇਖੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨੀ ਕਲਚਰ 'ਚ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਰਦੀ ਦੇ, ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਦੀ ਘਾੜਤ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। 'ਕਾਣਕ' ਨੇ ਅੱਜ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਫੇਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਵੱਲੋਂ ਚਿਤੜੇ ਵਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸ਼ਕ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਮਜੇ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ ਨੇ 'ਕੱਚਾ ਨਾਨਕ' ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਧਾਇਤੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਖਾਲਿਦ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ 'ਮੰਡੀਆਂ ਜਾਲੋ ਛਸੀਆਂ' 'ਚ ਉਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਗੁੱਲੂ ਨਾ ਦੇ ਮਛੋਰੇ ਦੀ ਪੀੜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ ਨੇ 'ਕੱਚਾ ਨਾਨਕ' ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ੁਬੈਰ ਅਹਿਮਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਕਹਾਣੀ ਜੋ ਮੁੱਕਦੀ ਨਹੀਂ' ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ 'ਟੈਟੂ' ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਤਰਕੀਬੀ ਮਿਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਤੇ ਸਿੱਖਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਲਾਬ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਜਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲਿਖਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਕਾਂਜੀ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਰਿੰਦਰ ਖੁਰਾਣਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਸਾਹ ਘੁਟਵੇਂ ਮਾਹੌਲੇ 'ਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੰਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ : ਡਾ. ਅਰੀਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—ਇੱਠਾ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਾਟ-ਕਰਮੀ ਗੁਰਭਜਨ ਭਾਅ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਲਿਊਆਂ ਵਿਚ 9 ਵੱਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਅਧੀਨ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਭਾਅ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਮਹਾਨੀ ਫੈਲ-10 ਦੇ ਸਿਲਵੇਟੀ ਪਾਰਕ ਦੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਗਵਿੰਦਰੀ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਅਰੀਤ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ) ਗੁਰਭਜਨ ਭਾਅ ਜੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ (ਸਾਇਰ), ਸੰਜੀਵਨ ਸਿੰਘ (ਨਾਟਕਕਾਰ) ਦੀ ਪ੍ਰਾਠਗੀ ਹੋਰ ਚਾਰ ਦਰਜਨ ਇੱਠਾ ਰਾਠਕਨਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਚਿੰਤਕਾਂ ਤੇ ਗੰਗਕਰਮੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਭਾਅ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕਤਾ ਤੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਗਕਰਮੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਧੂ ਤੇ ਨਾਟ-ਕਰਮੀ ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਭਾਅ ਜੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸੰਬੰਧ ਸੀ, ਉਹ ਸੀ ਦੋਵੇਂ ਗੰਗਕਰਮੀ ਸਨ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ'। ਡਾਕਟਰ ਅਰੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਜੋਕੇ ਸਾਹ ਘੁਟਵੇਂ ਮਾਹੌਲੇ ਵਿਚ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਾਪਾ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂ ਅਤੇ ਸੰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਆਗਮੀ ਦਾ ਤੱਕ ਚੱਲੇ'। ਸਾਇਰ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਗੁਰਭਜਨ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਜਾਣੂਆਂ, ਕਲਮਕਾਰਾਂ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਭਾਅ ਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੋ-ਫੁੱਲੇ ਤਕੜੇ ਦੇ ਵੀ ਭਾਅ ਸੀ ਸਨ'। ਸੰਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸੁਖਮਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਖੜ ਵੀ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੜੇ ਵੀ ਤੇ ਅੱਠੇ ਵੀ। ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਬਿਠਾਈ ਦਾ ਦਰਦ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿੱਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਾਂ ਲਾਅ ਕੇ ਵੀ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ'। ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਚਰਚਿਤ ਲੇਖਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਰੰਗਮੰਚ ਤੇ ਵਿਲਾ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਮਨ ਭੋਗਲ, ਇੱਠਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਤੋਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਿਲਦਾਰ ਸਿੰਘ, ਨਾਟਕਕਾਰੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੁਰਿੰਦਰ, ਕਲਮਕਾਰ ਹਰਮਨ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਖੇਖਰ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਲਪੁਰੀ ਨੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਬਰੋਏ 'ਚੋਂ

ਅਗਾਂਹ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੋਲ ਦਾ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ', ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਦਾ 'ਮੇਰੀ ਕਵਿਤਾ 'ਚ ਸਿਮਰਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ' ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ 'ਮਿਹਨਜੀਤ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ' ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਡਾ. ਮੇਘਾ ਸਿੰਘ 'ਅਨਿੰਟ ਪੈਰਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ 'ਫੁਲਵਾੜੀ', ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਪੁਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗਿਝਤਾ', ਅਜਮੇਰ ਰੌਡੇ ਦੀ 'ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ' ਅਧੀਨ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਲੇਖ 'ਅਕਾਦਮਿਕ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ' ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖ ਹੈ। ਜਿੰਦਰ ਦੀ 'ਸੰਭਵੀ ਕਿੱਟ' ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਡਾ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਨੇਮਾ ਬਾਰੇ ਤਨਵੀਰ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘਆਰ, ਗੁਰਜੰਤ ਕੋਹਰਵਾਲਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਅੰਬਰੀਸ਼, ਸਮਾਜ ਚੌਹਾਨ, ਨਿੰਦਰ ਖੁਰਾਣਾ, ਮੀਤ ਅਨਮੋਲ, ਵਿਜੇਤਾ ਰਾਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁਰੇਸ਼ੀ, ਅੰਬਰੀਸ਼ ਜ਼ਫ਼ਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਵੈਨ-ਸੁਵੇਨੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ 'ਸੁਰਤਿ' ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੰਕ ਭਰਪੂਰ ਸਮਰੱਥੀ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਕ ਦੇ ਸਭ : 224 ਅਤੇ ਮੁੱਲ: 250 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਸੰਪਰਕੀ ਪਤਾ : ਸੰਪਾਦਕ 'ਸੁਰਤਿ', 113, ਕਬੀਰ ਪਾਰਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-143002 (ਪਰਚੇ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ : ਆਤਮ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸੰਪਾਦਕ : ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ 98150-73801)

ਸ਼ਬਦ ਸਪਲੀਮੈਂਟ : ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ

ਸ਼ਬਦ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਨਿੰਟ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਸੰਪਾਦਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੱਥਕਾਲ ਅੰਕ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਮੇਰਾ ਪੰਨਾ' 'ਚ ਜਿੰਦਰ ਨੇ ਪੱਤੋ ਦੇ ਪੁਸ਼ਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਗਾਂਹ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਨਿੰਦਰ ਖੁਰਾਣਾ, ਤੋਰਾ ਸਿੰਘ ਤਿਲਕ ਨੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਉਹਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ 'ਸ਼ਬਦ ਚਿੱਤਰਾਂ' ਬਹਾਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਪਰੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ ਦੀਆਂ 10 ਕਹਾਣੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਮਿਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤ, ਸਰਕਾਰੀਆ, ਨੂਰ ਤੇ ਨਾਰ, ਸੁਹਾਗ ਸੂਟ, ਦੂਜਾ ਕਦਮ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ 'ਸੂਰਜ ਦੀ ਧੀ' ਦਾ ਪਾਠਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਸ਼ਬਦ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤੋ ਬਾਰੇ ਇਹ ਅੰਕ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲੇ ਬੰਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਚੇ ਦੇ ਪੰਨੇ : 80, ਮੁੱਲ : 50 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : ਜਿੰਦਰ, 984 ਮਾਭਲ ਹਾਊਸ, ਜਲੰਧਰ, ਮੁਬਾਇਲ : 98148-03254

- ਭਗਵੰਤ ਰਸੂਲਪੁਰੀ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੱਥੋਕ ਦੀ ਪਲੇਨੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਗੋਸ਼ਟੀ

ਬਰਨਾਲਾ : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਬਰਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੁਸਤਕ ਗੋਸ਼ਟੀ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਹੜ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਡਾਕਟਰ ਸੰਪੁਰਨ ਸਿੰਘ ਠੱਲੇਵਾਲੀਆ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੱਥੋਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸੁਖਸ਼ਿੰਤ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੱਥੋਕ ਦੀ ਪਲੇਨੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ 'ਚਾਰ ਕਦਮ ਜਿੰਦਗੀ' ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਉੱਪਰ ਪੰਪਰ 'ਜਸਬਾਰ' ਦੇ ਕਵਿਤਾ 'ਚ

ਵਹਿਰੀ ਪੁਸਤਕ ਚਾਰ ਕਦਮ ਜਿੰਦਗੀ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਉੱਪਰ ਬਹਿਸ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਸੰਪੁਰਨ ਸਿੰਘ ਠੱਲੇਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁੱਛੀ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਿਹੜ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਡੱਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਖੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਡਾਕਟਰ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਮਸਾਫ਼ਿਰ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਉਪਰੰਤ ਤੇਜਿੰਦਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੱਥੋਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰੀ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਹੜ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਠੱਲੇਵਾਲੀਆ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੱਥੋਕ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸੁਖਸ਼ਿੰਤ ਸਨ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਾਨਵਿੰਦਰ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਉੱਤਰ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਖੁਸ਼ਮੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ।

ਗਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਸ਼ਾਮ

ਸਰੀ-ਗਜ਼ਲ ਮੰਚ ਸਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਰੀ ਆਰਟ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਲਾਨਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਸ਼ਾਮ ਮਨਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸੰਜੀਵਾ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੂੰ ਰੂਹ ਨਾਲ

ਮਾਣਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਤਾਅਜ਼ੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਦਾਦ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ) ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਠੌਰ, ਗਜ਼ਲ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਦਾਸੇਸ਼ ਗਿੱਲ ਵਿਰੋਧ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਵੀ-ਰਿਲ ਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸ਼

ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ

ਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ

ਬਾਬਾਣੀਆ ਕਹਾਣੀਆ ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਕਰੇਨਿ ॥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਇਹ ਤੁਕ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਗਿਸ਼ਤੇ ਉੱਤੇ ਐਨ ਢੁਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ, ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪੂਰਿਤ, ਉਸੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਤੀ ਜਾਂ 'ਸਪੁਤ' ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਗ਼ਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਹਸਤੀ ਮਿਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1914-16 ਦਰਮਿਆਨ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਆਗੂ ਫ਼ਾਂਸੀਆਂ ਦੇ ਰੋਸੇ ਚੁੱਮ ਗਏ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭਗਤਦੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਜਲਾਵਤਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਆਦਿ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪਿੱਛੇ ਬਚੇ ਰਹਿ ਗਏ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਨ ਫ਼ਰਾਂਸਿਸਕੋ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ਼ਦਰੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਐਗਨੇਸ ਸਮੇਡਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਮਝਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗ਼ਦਰੀ 1917 ਦੇ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੱਟ ਗਏ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਉਹ ਝੱਟ ਇਸ ਦੇ ਕਾਇਲ ਹੋ ਗਏ।

1917 ਵਿੱਚ ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਸਰੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਬਣਾਈ ਗਈ। 1922 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗ਼ਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਤੀਸਰੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਨਵੰਬਰ-ਦਸੰਬਰ 1922 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਮਾਸਕੋ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੂਨ 1920 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਕਲਨੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ ਕੰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣਾ ਥੀਸਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐੱਮ ਐੱਨ ਰਾਏ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਥੀਸਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਥੀਸਸਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐੱਮ ਐੱਨ ਰਾਏ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਗ਼ਦਰੀ ਮਾਸਕੋ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਜਾਂ ਜਿਹਨ ਵਿੱਚ ਐੱਮ ਐੱਨ ਰਾਏ ਦਾ ਬਸਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਥੀਸਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜਿਹੇ ਬਸਤੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਇਨਕਲਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਅੰਡਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਪਰ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਆ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਐੱਮ ਐੱਨ ਰਾਏ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਲੈਨਿਨ ਦੀ ਸੋਧ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬਸਤੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕੌਮੀ ਲਹਿਰਾਂ ਅੰਦਰ

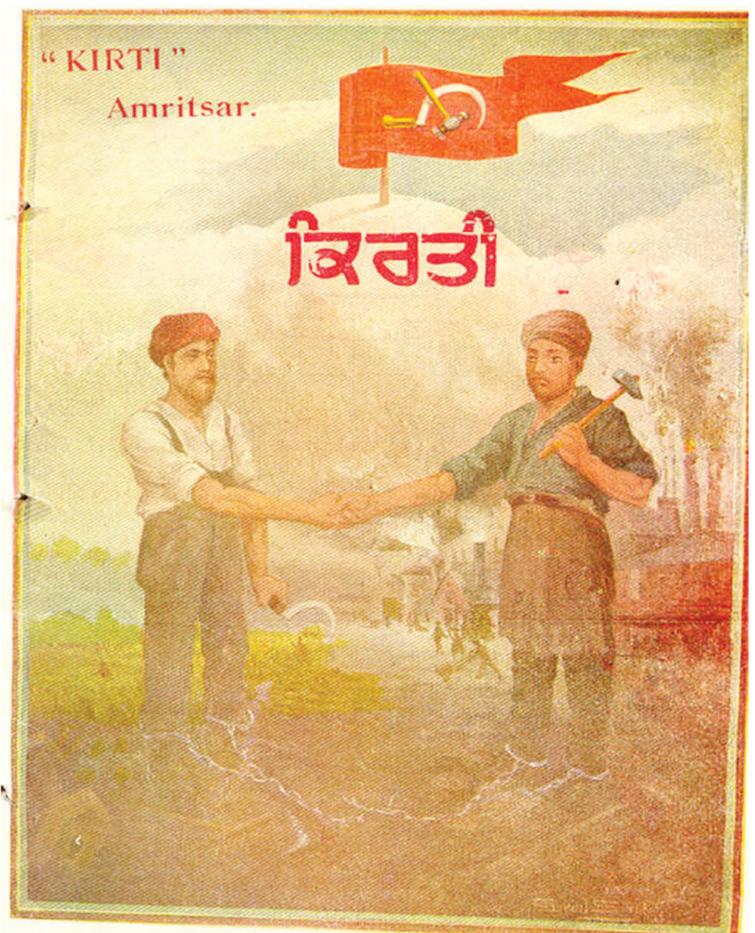
ਰਲ-ਮਿਲ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੌਮੀ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਨਕਲਾਬ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਰਿਹਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨਵੇਂ ਪਰਚੇ 'ਕਿਰਤੀ' ਦਾ ਪਲੇਨਾ ਅੰਕ ਫਰਵਰੀ 1926 ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮੋਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਕਿਰਤੀ' ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤਸੱਵਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀ ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਪਿੱਛੇ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅੰਦਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਜੋਅ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ 'ਕਿਰਤੀ' ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। 'ਕਿਰਤੀ' ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਨਵੰਬਰ 1930 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਹੀ ਉਹ ਪੜਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਝਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਬੇਟਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ 'ਕਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਮੋਟਰ ਦੇ 6 ਖਾਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਖਾਤੇ ਸਨ: ਖਾਤਾ ਕਿਰਤੀ, ਖਾਤਾ ਵਰਤਮਾਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ, ਖਾਤਾ ਵਰਤਮਾਨ ਜਗਤ, ਖਾਤਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਖਾਤਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਖਾਤਾ ਮਿਸ਼ਰਤ। ਸੰਭਾਵਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਕਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਖਾਤਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਕਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕੁਝ ਕਥਾਵਾਂ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪੀਆਂ। ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਖਾਤਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਰੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹੀ ਬਾਬਾਣੀਆ ਕਹਾਣੀਆ ਸਨ। ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਸੇ ਲਈ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਅਗਲੀ ਨਸਲ ਦੇ ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਹੋ ਸਕਣ।

'ਕਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਛਾਪੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਕਥਾਵਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਸਾਹਿਤਕ ਸਿਨਫ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਨਰੀ ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਹਿਤਕ ਮਾਪ-ਦੰਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਰਤ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਤਕਤਾ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕਤਾ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ, ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਪਾਤਰ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਨਵੀਂ ਸੰਵੇਦਨਾ ਉਪਜਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮੁੱਲ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਹੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵੀ ਉਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੀਵਨੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੀਵਨੀਆਂ ਛਾਪਣ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬੀਤੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ-ਵਾਪਰ ਨਾਲ ਪਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਖਿਰਤਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਜੀਵਨੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁਢਲੇ

The only Labour organ in Punjabi.

ਸਰੋਤ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਾਦਕ ਆਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ 'ਬਾਬਾਣੀਆ ਕਹਾਣੀਆਂ' ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ। 'ਕਿਰਤੀ' ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੁੱਲਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਥਾਵਾਂ ਪਾਠੀਨ ਇਤਿਹਾਸਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਹੀ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਦ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਉਪਨਿਸ਼ਦ, ਪੁਰਾਣ, ਜਾਤਕ ਕਥਾਵਾਂ, ਪੰਚਤੰਤਰ ਆਦਿ ਸਭ ਵਿੱਚ ਕਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪਾਠਕਾਂ/ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਭਵ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਥਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਜ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਲਈ 'ਕਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਛਾਪਣ ਲਈ ਕਥਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਬਹੁਤ ਬਾਰੀਕਬੀਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਸਪਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਤਰ ਪੱਕੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਹਨ, ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੁਝਦੇ ਮਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੁੱਖ-ਧਾਰਾਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਜੰਦੋਜਿਹਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਅਸਰ ਕਥਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਉੱਤੇ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਾਰਸ਼ਾਹੀ ਹਕੂਮਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਪਣੇ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ, ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਹ ਕਰਤਾ ਸਿਆਸੀ ਰਾਹ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਜੋ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰੀ ਪੁੱਤਰੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਾਹ ਤੋਂ ਥਿੜਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਮੌਤ ਹੀ ਹੈ। ਇਨਕਲਾਬੀ ਮਕਸਦ ਕਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਸ਼ਤਿਆਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਅੰਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਏਨੀ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਕਥਾਵਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੀਆਂ/ ਪ੍ਰੇਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਮੌਤ 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੂਤਰ ਹਨ। 'ਕਿਰਤੀ' ਪਰਚੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੇ

ਕਿਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਈ 1926 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ 'ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਕਦਰ' ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਭੇਡੂ ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪੁੱਤ੍ਰ ਭੋਲੂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਹੇਠ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੁਖੀਅਤਾ ਮਾਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਵਾਨ ਭੇਡੂ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਭੇਡੂ ਸਭ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜਾਨ ਵਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਸਵਤੰਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐ. ਏ. ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਛਾਪੀ ਕਥਾ 'ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਵਾਸਤ' ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, "ਬੱਚਾ, ਤੇਰਾ ਪਿਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਅਜ਼ਾਦ ਦੇਸ਼ ਵੇਖ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘਰ ਕਰ ਗਈ ਸੀ। ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਘਿਰਾਓਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ: 'ਏਸ ਜੀਉਣ ਨਾਲੋਂ ਮੌਤ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਜੇ ਚੰਗੀ ਹੈ।'

'ਕਿਰਤੀ' ਪਰਚੇ ਅੰਦਰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਮਿਲਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਾਵਲੀ ਪੱਪਰ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੌਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਲ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸਰੋਤ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਿਸਤਾਂ ਛਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤ ਰਹਿੰਦੀ ਵੀ ਅਧੂਰੀ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਛਪਿਆ ਹਿੱਸਾ ਬੇਹੱਦ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਪਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਵਿੱਚ ਸਪਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬਾਗੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਟਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਥਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਕਿਰਤੀ' ਇਹ ਕਥਾ ਛਾਪ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪਾਰਨ, ਸ਼ਾਂਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਗੁਲਾਮ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮਰਨ-ਮਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਾਲਟਰ ਬੈਂਜਾਮਿਨ 'ਦ ਸਟੋਰੀ ਟੈੱਲਰ' ਵਿੱਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਹੀ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਚਾਈ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਅਰਥ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਬੰਦਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਦੀਵੀ ਮੌਤ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਹੁਣ ਬੰਦੇ ਲਈ ਮੌਤ ਨਿੱਜੀ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਤੋਂ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਕੱਤ ਵਿੱਚ ਮਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜੋਕੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਬਸਤੀਵਾਦੀ

ਹਾਕਮ ਬਾਗੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। 1857 ਦੇ ਗ਼ਦਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਲਟਕਾ ਕੇ ਫਾਂਸੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕਿਸੇ ਬਾਗੀ ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਟ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਉੱਤੇ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੀਤ ਦਾ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੌਤ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕ ਦਹਿਸ਼ਤਜ਼ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਜਾਂ ਜਨਤ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਮਨੋ-ਇੱਛਤ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ 'ਪਾਗਲ' ਕਥਾ ਦਾ ਸਮਰਨਵ ਹੋਵੇ, 'ਸੰਗੀ ਜਾਨੀਟਾ' ਦੀ ਜਾਨੀਟਾ ਜਾਂ 'ਬਣੀ ਸਿਰ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੇ' ਵਿਚਲੇ ਗ਼ਦਰੀ, ਸਭ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਆਪ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੁਚੇਤ ਚੋਣ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹਨ। ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਮੌਤ ਦੁਆਲੇ ਲਪੇਟੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਚੋਲੇ ਨੂੰ ਲੀਰੇ-ਲੀਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਤਸੱਵਰ ਕਿਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਮੌਤ ਦੇ ਸ਼ੇਡ ਨੂੰ ਉਲੰਘ ਗਏ ਸੁਰਮਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਪਿਯਾਰੇ ਦੀ ਕਥਾ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸਿਖਰ ਦੀ ਕਥਾਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਯਾਰੇ ਨਾਂਅ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਜੋ ਕਦੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਗੈਰਇਖਲਾਕੀ ਕੰਮ ਮੰਨ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਖੀਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਵੱਢਣ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ।

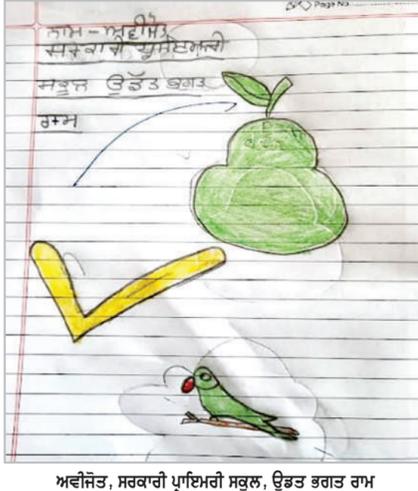
ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਾਤੀ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿੱਥਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿੱਥਕ ਕਥਾਵਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਦਾਚਾਰ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹਰ ਦਾਨ ਨਾਲ ਆਤਮਾਤਰ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਥਾਂ ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ ਬੰਦੇ ਦੇ ਅਵਚੇਤਨ ਤੋਂ ਮਿੱਥਕ ਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਉਤਾਰ ਕੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ ਸੁਖਾਂਤਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਕਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦੁਖਾਂਤਕ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮਿੱਥਾਂ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਪਰੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਹ ਸਰੀਂ ਅਲੌਕਿਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਪਾਤਰ ਘੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦਾਨ ਦੇ ਬੋਝ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹੀ ਨੈਤਿਕ ਦਵੰਦ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਉਹ "ਸੱਚੀ ਭਾਰਤ ਪੁੱਤਰੀ" ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

'ਕਿਰਤੀ' ਲਹਿਰ ਦਾ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਚੇਤੰਨਤਾ ਸੀ। ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਕੋਲ ਆਰਥਿਕ ਬਾਬਰੀ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਅਰਾਜਕਤਾਵਾਦੀਆਂ/ਸਮਾਜਵਾਦੀਆਂ ਆਦਿ ਕੱਲਿਆ ਸੀ। ਕਿਰਤੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਗ਼ਦਰੀ ਹਿੰਦੀ, ਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਉਹ ਪਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਇਕ ਦਰਦੀ ਹਿਰਦਾ' ਦਾ ਪਾਤਰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਖ਼ਲਾਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਰੀਬਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਦੁੱਖੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ' ਜੋ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਕਰਕਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 'ਅੱਲਾ ਦਿੱਤਾ' ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਦੁਖਾਂਤ ਮੁਸਲਿਮ ਅਰਾਈ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਕਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਸੰਕਟਾਂ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅੱਖੋਂ-ਪਰਥਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਥਾ 'ਇਕ ਤਲਾਉ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਾ ਵਿੱਚ ਤਲਾਉ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਸਹਾਇਦਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਸਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਹਾਇਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਥਾ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਾਠਕ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

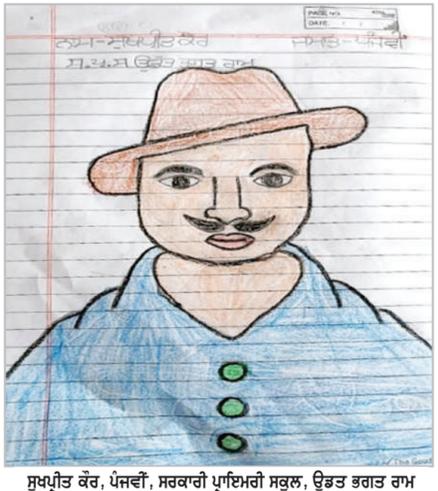
ਅਜੋਕਾ ਦੌਰ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਹ ਜੋ ਬੰਦੇ ਦੇ ਇਸ ਤਤਕਾਲੀ ਪਲ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ। ਕਿਸੇ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਹੋ ਗਏ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਘਰ ਅਲਮਾਰੀ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਬੰਦਾ ਵੱਧ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅਰਥ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਵੀ। 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹਿਕ ਕਾਜ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਾਤਰ ਅਜੋਕੇ ਖਪਤਕਾਰੀ ਬੰਦੇ ਲਈ ਅਲੋਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅਲੋਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਨਮੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਸਤੀਵਾਦੀ/ਜ਼ਾਰਸ਼ਾਹੀ ਸਿਆਸੀ ਨੇ ਸਿਰਜਿਆ ਸੀ। ਅਜੋਕੀਆਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਜ਼ਾਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਹਾਲੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਹਨਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ 'ਕਿਰਤੀ' ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਥਾਵਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਓਨੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਹਨ।

ਬਾਲ ਕੋਨਾ

ਅਵੀਜੋਤ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਉਡਤ ਭਗਤ ਰਾਮ

ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਵੀਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ, ਉਡਤ ਭਗਤ ਰਾਮ

ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ, ਸੱਤਵੀਂ, ਗੋਰਮਿਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਧਰਮੂ, ਮਾਨਸਾ

ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ, ਸੱਤਵੀਂ, ਗੋਰਮਿਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਧਰਮੂ, ਮਾਨਸਾ

ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ, ਸੱਤਵੀਂ, ਗੋਰਮਿਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਧਰਮੂ, ਮਾਨਸਾ